

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ӘЛ - ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ - ФАРАБИ

ФИЛОЛОГИЯ, ӘДЕБИЕТТАНУ ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОЛОГИИ, ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЯ И МИРОВЫХ ЯЗЫКОВ



Қазақстан 2050

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2014 жыл, 8-11 сәуір

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 8-11 апреля 2014 года

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 8-11, 2014

Язык, рассматриваемый как лингвокультурный концепт, обладает универсальным характером. Как и большинство подобных концептов («воля-свобода», «правда-истина», «блаженство-счастье», «совесть-сознание» и пр.), в своем вербальном представлении он характеризуется «разноименностью» и «семантической дублетностью» (*язык/речь/слово/голос* в русском языке, *language/tongue/speech* в английском). В качестве универсального концепта концепт «язык» присутствует, очевидно, во всех этнических лингвокультурах.

Концепт «язык» как в русской, так и в английской лингвокультурах, обладает номинативной (семантической) плотностью, признающей концептологически значимым признаком. Также концепт обладает высокой степенью номинативной диффузности – большим количеством вторичных значений имени концепта (о номинативной диффузности как о характеристике лингвокультурного концепта см.: Слышкин 2004).

Несмотря на то, что предпринимались попытки исследования лингвокультурного концепта «язык» (см.: Ромашко 1991; Левонтина 2000; Макеева 2000; Степанов 2001), к настоящему времени в лингвистической литературе не существует подробного описания данного концепта в казахском языкознании.

КЛАССИФИКАЦИЯ КРИТЕРИЕВ ОТБОРА ТЕКСТОВ ПО СУБТЕСТУ «ЧТЕНИЕ»

Кузембекова Ж.Ж., доктор PhD кафедры общего языкознания и иностранной филологии, факультета филологии, литературоведения и мировых языков КазНУ имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан.

Одной из центральных проблем системы современного обучения иностранным языкам является совершенствование контроля и верификации полученных знаний. На данном этапе развития системы объективного контроля наиболее полно отвечает всем предъявляемым требованиям к объективности и точности широко применяемая в образовании технология оценки овладения иностранным языком, основанная на тестировании. Использование тестовых заданий как формы контроля позволяет не только значительно экономить время проверки, но также дает наиболее объективную и точную информацию об уровне владения иностранным языком.

С развитием лингвистической науки все больше усиливается внимание к чтению на иностранном языке, как виду речевой деятельности, целью которой является понимание. Именно наступление акта понимания придает чтению заверченный характер.

Главной целью чтения является проверка языковых компетенций в области понимания письменного текста (определение общей сути высказывания и извлечения необходимой информации).

Создание качественных (надежных, валидных, практичных, аутентичных и т.д.) тестовых заданий по чтению представляет определенную сложность. Прежде всего, сложность заключается в отборе правильно подобранных текстов. Текстовые задания обычно представлены текстами для разных видов чтения (изучающего и ознакомительного), инструкциями к выполнению теста и тестовыми заданиями. Цель теста, структура и содержание теста, процедура его проведения, обработка и оценка результатов тестирования определяются в той части тестового материала, которая обращена к тестору.

В тестологии предлагались различные обобщения критериев и характеристик текстов для тестирования чтения. Считаем, что независимо от уровня владения/невладения навыками чтения критерии отбора текстов для тестирования чтения могут быть сгруппированы в зависимости от строгим формально-структурным, содержательным, функционально-языковым критериям:

Формально-структурные критерии: аутентичность, обязательное указание источника текста; качество печати (размер, четкость/размытость шрифта); размер или длина текста (количество абзацев, предложений, слов); наличие/отсутствие заголовка; отсутствие выделений в тексте (подчеркивание, полужирным шрифтом, курсивом); отсутствие подстрочных примечаний; отсутствие рисунков, таблиц, схем, диаграмм, чертежей и пр.; отсутствие стилистически перегруженных конструкций; соблюдение орфографических и стилистических ортологических норм.

Содержательные критерии: ограничения по тематике; связность и когерентность текста; содержательная сложность текста.

Функционально-языковые критерии: стиль текста: нельзя использовать специальные научные тексты, официально-политические тексты, официально-деловые тексты; могут использоваться такие жанры: реклама, объявление, короткая газетная заметка, научно-популярные тексты, автобиографии, мемуары, новости (местные) и др; ограничений к типам речи нет: описание, повествование, рассуждение, объяснение, включающее диалоги и монологи и др.

Также одним из критериев для отбора текстового материала при составлении тестовых заданий может служить интерес читателя, поскольку он является мощным стимулом и хорошей внутренней мотивацией тестируемого для получения лучшего результата при прохождении тестирования и, следовательно, может способствовать более точной верификации полученных в ходе тестирования результатов.

ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУДА АҚПАРАТТЫҚ-КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ

Кузембекова Ж.Ж., Борибаетова Г.А. әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті филология, әдебиеттану және әлем тілдері факультетінің оқытушылары. Алматы, Қазақстан.

Жаһандану үдерісі және ғылыми-техникалық революция салдарынан болған әлеуметтік-экономикалық өзгерістер заманауи білім беруге сүбелі өзгерістер әкелуде. Бір жағынан, қоғамның дамуы білім алуға ақпараттың өсуіне әкелсе, екінші жағынан, алынған білім тез ұмытылып, ескіруде. Қазіргі кездегі жағдайда өмір бойы білім алатын кезеңге жеттік. Бұл мәселені жаңа педагогикалық немесе ақпараттық-коммуникациялық технологиялар шешуі қажет.

Дәстүрлі білім беру жүйесінде шет тілін оқыту «оқушы – оқытушы – оқулық» үштігі бойынша жүргізіледі. Уақыт өте келе бұл үштікке техникалық құралдар (аудио және видеомәгнитофон) қосылды. Ал, бүгінде соңғы онжылдық ішінде барлық білім беру арналары компьютерленді, себебі, оқудың әмбебап техникалық құралы – компьютер.

Шет тілін оқытуда компьютерлік технологияларды қолдану білім алуға қызықты етеді. Бұл жағдайда пассивтілік орын алмайды, ақпарат алуға деген құштарлық пен қызығушылық ғана орын алады.

Тындау, есту, көру қабілеттерінің бір мезгілде жұмыс істеуі оқушының тілдік дағдысын қалыптастыруда тиімді. Оқушы компьютерге сауал қойып одан жауап ала алады немесе керісінше. Сонымен қатар, компьютер оқушының жауабын тіркеп, сақтап, талдауға және өз білімін өзі сынауға мүмкіндік береді.

Қазіргі кезде Computer-assisted language learning (CALL) білім беруде жаңа құбылыс емес. Себебі, компьютер бұрыннан бар және мұғалімдер сынақтар мен бақылау тестілері жасауда оның көмегіне жүгінген. Техникалық прогрестің тағы бір жемісі – ғаламтор. Оның мүмкіндігі шексіз. Бүгінде, ол оқушының емес, оқытушының да қажеттілігін қамтамасыз етуде. Қазіргі таңда шет тілін оқудың заманауи әдістемесіне ғаламтор; электронды жеткізгіштердегі оқу құралдар (CD-ROMs, DVD, Flash cards); электронды пошта; видеоконференциялар, видеотаспалар жатады. Аталған ресурстарды оқу үдерісінде қолдану үшін олармен жұмыс істеудің бірнеше жолдарын меңгеру қажет.

Ю.С.Малых ғаламтор ресурстарының бірнеше артықшылықтарын көрсетеді: ғаламтор оқытушының ақпарат іздеуде уақытын үнемдейді; ғаламтор шығармашылықпен айналысуға мүмкіндік береді, себебі онлайн материалмен жұмыс істеуде мұғалім өзі ақпаратты іріктейді және қажеттілігіне орай мақсат-міндеттерін сайлайды; жастар ғаламтормен етене жақын, тіпті виртуалды өмір сүреді. Көбіне олар ғаламторды байланыс құралы ретінде, емтихан, сынақтарға дайындалу үшін, ойын ойнау, аудармалар жасау үшін дереккөзі ретінде пайдаланады. Мұғалім міндеті оқушылардың осы қызығушылығын қажет арнаға бұру.

Оқушыларға тапсырма беруде оқытушы төмендегі қағидаларға сүйенсе болады: ғаламтор шексіз ақпарат көзі; тапсырмалар мен жаттығулар жиынтығы; сынып жұмысы мен үй жұмысын орындауда тиімді; тапсырмалар мен жаттығуларды құрастыру құралы.

Ғаламтор мәліметтері негізінде құрастырылған тапсырмалар онлайн (мұғалім берген тапсырма бойынша желіден мәлімет іздеу) және офлайн (ғаламтор көмегімен дайындалған кроссвордтар мен түрлі лингвистикалық басқатырғыштардың жауабын табу). Онлайн және офлайн формаларға үшінші бір категория қосылады – оқушылардың жобалары (лингвистикалық ғаламтор беттері, тақырыптық постерлер, брошюралар, жолсілтегіштер ойлап табу).